

Návrh Evropské komise na snížení emisí o 90 % do roku 2040 je nesplnitelný

13.2.2024 - Roman Blažíček | Ocelářská unie

Zástupci energeticky náročných odvětví českého průmyslu upozorňují, že ČR by neměla podpořit Evropskou komisí navržený klimatický cíl snížit emise o 90 % do roku 2040. Návrh vychází z nerealistických předpokladů a zcela opomíjí skutečnost, že Evropská unie ani jednotlivé členské státy zatím nevytvořily podmínky nezbytné pro masivní investice do zelené transformace průmyslu v jednotlivých zemích. Pokud by byl navrhovaný cíl potvrzen, bude to mít vážné ekonomické i sociální dopady na miliony lidí v celé Evropě a dlouhodobou konkurenceschopnost firem v EU. Pro ČR jako zemi s vysokým podílem průmyslu na HDP by byly dopady zvláště negativní. Česká vláda se tedy musí zasadit o to, aby byl cíl přehodnocen.

Výroba oceli, vápna, skla, keramiky, papíru, cementu, cihel či produktů odvětví chemického průmyslu je nedílnou součástí českého průmyslového dědictví, které se významně podílí na tvorbě HDP a zaměstnanosti. *„České firmy připravují řadu projektů na snížení emisí. Návrh Komise ale de facto znamená dekarbonizaci průmyslu o deset let dříve, než bylo původně zamýšleno, a to v situaci, kdy v řadě odvětví zatím ještě neexistuje technologie bezemisní výroby“*, řekl Roman Blažíček, jednatel společnosti Lasselsberger, předního světového výrobce obkladů a dlažby. Blažíček dodal: *„Čím vzdálenější jsou plány EU od reality, tím rychleji bohužel Evropa ztrácí globální konkurenceschopnost“*.

Drahé energie a emisní povolenky, ekonomika v recesi, absence účinné průmyslové politiky, nedostatečná dekarbonizační infrastruktura, omezená dostupnost nízkoemisních technologií a velká byrokracie – to vše jsou v kombinaci s nesrovnatelně menším úsilím třetích zemí ve snižování emisí hlavní faktory, které podle průmyslníků poškozují konkurenceschopnost evropského i českého průmyslu. Všechna odvětví evropského průmyslu zažívají omezování a přesun výroby za hranice EU. *„Návrh na snížení emisí o 90 % do roku 2040 z dílny končící Komise přichází v nejméně vhodné dobu, kdy průmyslová výroba stagnuje v Německu i u nás. Pokud by návrh prošel, přijdeme o deset let času, který jsme podle ještě nedávno platných plánů měli mít na dekarbonizaci“*, upozorňuje ředitel Svazu chemického průmyslu Ivan Souček. Významnou redukci průmyslových emisí má podle představ Komise navíc zajistit technologie geologického ukládání CO₂ či masivní rozvoj zelených vodíkových aplikací. *„Pro taková řešení zatím v EU neexistuje potřebná infrastruktura“*, řekl Souček.

Skepticismus českého průmyslu je ale obecnější. *„Jsme energeticky náročná odvětví, která budou k dekarbonizaci potřebovat obrovské objemy cenově dostupné a bezemisní elektrické energie. Řada průmyslových odvětví má dnes k dispozici jen investičně a provozně extrémně nákladné technologie pro úplnou dekarbonizaci a nedokáže tak férově konkurovat levnější výrobě ve třetích zemích“*, řekl Souček.

Komise v návrhu zdůrazňuje dosavadní úspěchy EU ve snižování emisí při růstu ekonomiky. Vše je ale relativní: v roce 2008 byla ekonomika EU o něco větší než ta americká. V roce 2022 ale americké HDP činilo již 25 bil. dolarů, zatímco evropské HDP bylo jen 19.8 bil. dolarů.

Komise spolu s návrhem cíle sice nepředstavila nástroje k jeho dosažení, zástupci průmyslu však mají o přenosu hlavního břemene jasno. *„Drtivá většina velkých průmyslových firem spadá pod evropský systém emisního obchodování, který je pro Komisi nejsnáze regulovatelným nástrojem na snižování emisí skrze rychlejší odebírání povolenek ze systému. Méně povolenek rovná se jejich vyšší*

cena. „Průmysl přitom za pár let čeká úplný konec bezplatné alokace povolenek související se zavedením nového uhlíkového poplatku na hranicích EU, takže naše obavy z budoucnosti jsou skutečně obrovské“, dodal Blažíček. Sama Komise v hodnocení dopadů předpokládá významné dopady navržené klimatické ambice na evropský energeticky náročný průmysl.

Navrhovaný cíl je třeba přehodnotit tak, aby odrážel reálné dekarbonizační možnosti evropského byznysu a společnosti obecně. „Je to jako kdyby po vás někdo chtěl do pěti let zvládnout cestu z Prahy do Brna za půl hodiny, ale nepostavil by žádnou rychlodráhu“, doplnil Blažíček.

Svaz chemického průmyslu České republiky, z.s.

Ocelářská unie a.s.

Svaz výrobců vápna České republiky

Svaz výrobců cementu České republiky

Svaz podnikatelů ve stavebnictví

Cihlářský svaz Čech a Moravy z.s.

Asociace sklářského a keramického průmyslu ČR

Asociace českého papírenského průmyslu

Sdružení velkých spotřebitelů energie

<https://www.ocelarskaunie.cz/navrh-evropske-komise-na-snizeni-emisi-o-90-do-roku-2040-je-nesplnitelny>